

ABO Energy Suomi Oy
Jenni Kylmäaho
Itämerentori 2
00180 Helsinki

Lausunto Siikalatvan Uljuan tuulivoimahankkeen Natura-arvioinnista (Suksineva-Ahvenjärvenneva-Turvakonneva FI1103602, SAC)

Uljuan tuulivoimahankkeen hankealue on hankesuunnitelman 21.11.2024 mukaan pinta-alaltaan 5200 ha ja sijaitsee Siikalatvan kunnan kaakkoisosassa. Hankealue ympäröi Natura-aluetta Suksineva-Ahvenjärvenneva-Turvakonneva lounaassa, lännessä ja pohjoisessa. Hankealueen raja on osittain päällekkäin Natura-alueen kanssa. Hankealueelle suunnitellaan enintään 28 (VE 1) tai 22 (VE 2) uuden tuulivoimalan rakentamista.

Hankealueella tuotettu sähkö on tarkoitus siirtää valtakunnan verkkoon Fingrid Oyj:n suunnitteleman uuden, hankealueen länsipuolelle rakennettavan sähköaseman kautta. Tarkasteltava on kaksi reittivaihtoehtoa, joiden pituus on noin 12–13 km.

Natura-alue Suksineva-Ahvenjärvenneva-Turvakonneva on pinta-alaltaan 476 ha. Suojeluperusteena ovat luontotyytit, joista aapasoilla (7310) on suurin peittävyys, lisäksi suojeluperusteena on puustoiset suot (91D0) ja humuspitoiset järvet ja lammet (3160). Natura-tietolomakkeessa (2018/12) ei ole esitetty suojeluperusteena olevia luontodirektiivin liitteen II lajeja. Metsäpeura on ehdotettu lisättäväksi suojeluperustelajiksi. Muina tärkeinä lajeina tietolomakkeessa on esitetty yksi salassa pidettävä uhanalainen laji. Alue on seudun harvoja suojeltuja suoalueita. Suoalueet ovat karut ja niissä esiintyy mm. oligotrofisia kalvakkanevoja, lyhytkorsinevoja sekä ombrotrofista lyhytkorsinevoja. Suolinnustoa alueella ei juurikaan ole. Varpuslinnuille otollista aluetta on ainoastaan Ahvenjärven lounaisrannan pensaikossa. Alueen uhka- ja kuormitukset aiheutuvat ympäröivästä ojituksesta (J02.01). Suojelutavoitteena on luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tilan säilyttäminen sekä niiden parantaminen ennallistamis- ja hoitotoimenpitein.

Natura-arviointi

Natura-arviointi on tehty lähtötietoselvityksen pohjalta, aineistona on ollut Natura-tietolomake ja Metsähallituksen biotooppikuvioaineisto (2024).

Natura-arvioinnin mukaan hankkeesta ei aiheudu etäisyssyistä vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyypeihin. Lähin parannettava tie sijoittuu Natura-arvioinnin mukaan noin 160 m päässä aapasuot-luontotyyppistä, 460 m päähän luontotyyppistä puustoiset suot ja 1,3 km päähän Ahvenjärvestä (humuspitoiset järvet ja lammet). Lähin suunniteltu voimala sijoittuu 690 m päähän luontotyyppistä aapasuot. Pintavesien virtaussuunta Natura-aluetta lähimmillä hankkeen rakennuspaikoilla on Natura-arvioinnin mukaan poispäin Natura-alueesta, joten vaikutuksia luontotyyppien vesitalouteen ei arvioida muodostuvan.

Natura-arvioinnin mukaan hankealueen läheisyydessä ei ole muita sellaisia tuulivoimahankkeita, joilla voisi olla yhteisvaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteisiin.

Natura-arvioinnin mukaan hankkeella ei ole vaikutuksia Natura-alueen tai Natura-alueverkoston eheydelle.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunto

Natura-arvioinnin tarkoituksena on luoda riittävä tiedollinen pohja hankkeen Natura 2000 -alueeseen kohdistuvien vaikutusten arviointiin. Arviointi on luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan ja luonnonsuojelunlain (9/2023) 35 § 1 momentin mukaan tehtävä asianmukaisella tavalla. Luonnonsuojelulain 39 §:n mukaan viranomaisen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen eikä hyväksyä tai vahvistaa suunnitelmaa, jos 35 §:n 1 ja 2 momentissa (aiemmassa luonnonsuojelulaissa 65 §) tarkoitettu arviointi- ja lausuntomenettely osoittaa hankkeen tai suunnitelman merkittävästi heikentävän niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkkoon.

Euroopan komission luontodirektiivin 6 artiklan säännöksiä käsittelevässä ohjeessa (Euroopan komissio, Natura 2000 -alueiden suojelu ja käyttö 2019) todetaan asianmukaisesta arvioinnista seuraavaa: Tuomioistuimen mukaan asianmukaisen arvioinnin tulee sisältää täydellisiä, täsmällisiä ja lopullisia toteamuksia ja päätelmiä, joilla voidaan hälventää kaikenlainen perusteltu tieteellinen epäily ehdotettujen töiden vaikutuksista kyseessä olevaan alueeseen (EUTI asia C-304/05, 69 kohta).

ELY-keskus katsoo, että Natura-arvioinnissa on pääosin tunnistettu Natura-lomakkeen mukaiset Natura-alueen luontoarvot lukuun ottamatta tietolomakkeen kohdalla *muuta tärkeitä kasvi- ja eläinlajeja* esitetty salassa pidettävä uhanalainen laji, joka on jäänyt mainitsematta.

Natura-arvioinnin pohjaksi ei ole tehty maastotöitä Natura-alueelle, vaan arviointityö on tehty pelkästään vuodelta 2006 peräisin olevien biotooppikuvioiden perusteella. ELY-keskus katsoo, että vanhan aineiston käyttöön liittyy epävarmuutta, joten hankealueen läheisyyteen sijoittuvien suojeluperusteena olevien luontotyyppien nykytilanne olisi ollut hyvä tarkistaa maastossa.

Suunnitellun tuulivoimapuiston ja siihen liittyvien rakenteiden sijainnit suhteessa Natura-alueeseen on havainnollisesti esitetty karttakuvissa ja ilmakuvassa. ELY-keskus huomauttaa, että suuri osa Natura-arvioinnissa esitetyistä viittauksista ei toimi: Karttakuvien numerointi on peittynyt karttakuvien alle ja viittauksista YVA-selostukseen puuttuvat numerot.

ELY-keskus pitää vaikutustenarviointia suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin oikeansuuntaisena. Puutteena kuitenkin on, että teiden parantamistoimia ja niiden vaikutusmekanismeja ei ole esitetty. Hydrologisten vaikutusten/kuivatusvaikutusten ja niiden suuruustarkastelun kannalta olennaista on esim. tieto suunnitellaanko paranneltavalle tielle sivuojaa ja olemassa olevan sivuojan syventämistä. Lisäksi olisi ollut hyvä tarkastella hydrologisten vaikutusten arvioinnin yhteydessä pintavesien valumissuuntien lisäksi Natura-alueen ja suunniteltujen toimintojen väliin jäävän maaston ominaisuuksia.

Natura-arviointiin ei sisälly vaikutustenarviointia tietolomakkeessa muuna tärkeänä kasvi- tai eläinlajina mainitun salassa pidettävän uhanalaisen lajin osalta. Myös hankkeen vaikutuksia Natura-alueen suojeluperustelajiksi ehdotettuun metsäpeuraan ei ole Natura-arvioinnissa esitetty. ELY-keskus toteaa, että edellä mainittuihin lajeihin ei kohdistu luonnonsuojelulain 35§ mukaista arviointivelvollisuutta. Metsäpeuraa ja uhanalaista lajia koskeva vaikutustenarviointi on laadittu tuulivoimahankkeen YVA-selostuksessa. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan Natura-arvioinnissa olisi hyvän tavan mukaisesti ollut esittää vaikutustenarvioinnin tulokset, koska Natura-alue on molemmille lajeille tärkeä elinympäristö, ja koska molemmat lajit ovat herkkiä tuulivoimapuiston vaikutuksille sekä alueen tuulipuistojen yhteisvaikutuksille.

Natura-arvioinnissa on esitetty Uljuan hankkeen läheisyyteen sijoittuvia muita tuulivoimahankkeita, joita tulee Natura-arvioinnin mukaan huomioida Natura-vaikutusten arvioinnissa. Tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutukset suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin todettiin etäisyyssyistä olemattomaksi. ELY-keskus muistuttaa, että Natura-arvioinnissa on huomioitava kaikentyyppiset suunnitelmat tai hankkeet, jotka voivat yhdessä tarkasteltavien suunnitelmien tai hankkeiden kanssa aiheuttaa merkittäviä vaikutuksia (Euroopan komissio, Natura 2000 -alueiden suojelu ja käyttö 2019).

ELY-keskus nostaa esille, että luontotyypeihin kohdistuvien vaikutusten tarkastelun osalta olisi ollut kaavamaisista tuulivoimahankkeiden tarkastelua olennaisempaa arvioida lähempänä Natura-alueita olevien suunnitelmien kuten esim. metsätalouteen liittyvän ojitustoiminnan kumulatiivisia vaikutuksia hankkeen toimintojen kuten kuivatusten ja massavaihtojen kanssa. ELY-keskus muistuttaa, että Natura-tietolomakkeessa ojitukset on listattu uhkatekijäksi.

ELY-keskuksen johtopäätökset Natura-alueelle aiheutuvista vaikutuksista

Edellä mainituista puutteista huolimatta ELY-keskus on pystynyt muodostamaan riittävän kuvan hankkeen vaikutuksista luontodirektiivin mukaisten suojeluperusteiden osalta. ELY-keskus yhtyy Natura-arvioinnissa esitettyyn arvioon, että hankkeesta yksin tai yhdessä muiden suunnitelmien tai hankkeiden kanssa ei todennäköisesti aiheutuisi merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Natura-alueen perusteena oleviin luontodirektiivin liitteen I luontotyypeihin tai Natura-alueen koskemattomuuteen.

ELY-keskus muistuttaa, että Natura-arvioinnissa käytettävien hankesuunnittelutietojen tulee olla ajantasaisia. Mikäli hankesuunnitelma muuttuu Natura-arvioinnin valmistumisen jälkeen niin että muutos vaikuttaa Natura-arvioinnissa käytettyihin perusteisiin, on Natura-arviointi päivitettävä ja pyydettyä siitä uusi lausunto.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Antje Neumann ja ratkaissut yksikön päällikkö Eero Melantie. Sähköisen allekirjoituksen hyväksyntä on asiakirjan lopussa.

Tämä asiakirja POPELY/3895/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POPELY/3895/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Neumann Antje 24.03.2025 12:57

Ratkaisija Melantie Eero 24.03.2025 12:58